

Ανοικτές διαδικασίες και απόλυτη διαφάνεια στην επιλογή μελών των επιτροπών του ΤΕΕ

ΜΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΔΙΑΛΟΓΟ

του ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ Γ. ΚΟΖΑΡΗ*

Είναι γνωστό, ότι το συνδικαλιστικό μοντέλο, όπως μεταλλάχθηκε σταδιακά από τη μεταπολίτευση έως σήμερα, με τη σημερινή του μορφή υπολειπεται σε μεγάλο βαθμό για τα «καλώς εννοούμενα» συμφέροντα της πλειοψηφίας των μηχανικών και εξυπηρετεί περισσότερο συνδικαλιστικές ηγεσίες διαχείρισης και διεκπεραίωσης προσωπικών επιδιώξεων, ενός σχετικά μικρού πλήθους «μακράς θητείας» εκπροσώπων του ΤΕΕ και άλλων ευνοούμενων. Σχεδόν ποτέ, δεν εφαρμόστηκαν πραγματικά (και όχι προσχηματικά) ανοικτές διαδικασίες επιλογής για στελέχωση επιτροπών και ομάδων εργασίας, με αξιοκρατία και πλήρη αξιοποίηση του υπάρχοντος δυναμικού, με βάση τις αρχές της ανανέωσης και της κυκλικής εναλλαγής στην εκπροσώπηση. Ειδικότερα, μελετώντας τα 2 διαθήσιμα έγγραφα «Κατάσταση Εκπροσώπων» του ΤΕΕ, με ημερομηνίες 5-4-2007 και 5-2-2010, διαπιστώνουμε τα εξής:

1. Αρκετοί -και σχεδόν οι ίδιοι- συνάδελφοι (λαμβάνομένης υπόψη της φθοράς του χρόνου) στελεχώνουν για αρκετές τριετίες από δύο έως πέντε Επιτροπές, Τεχνικά και Διοικητικά Συμβούλια και γενικότερα συμμετέχουν και σε άλλες εκπροσωπήσεις για λογαριασμό του ΤΕΕ.

2. Δυστυχώς, οι παραπάνω αρχές επιλογής με ανοικτές διαδικασίες ξενίζουν πολ-

λές παρατάξεις του ΤΕΕ, διότι οι εκπρόσωποι όλων σχεδόν των παρατάξεων, δεν επιτρέπουν τη στελέχωση επιτροπών κλπ. εκπροσωπήσεων με επιλογή των πλέον άξιων συναδέλφων, καταξιωμένων στον επαγγελματικό τους χώρο. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, αφενός μεν, τη διαρκώς αυξανόμενη απογοήτευση και απομάκρυνση πολλών έμπειρων, αλλά και νεότερων συναδέλφων από τα τεκταινόμενα του ΤΕΕ (απομαζικοποίηση: στις τελευταίες εκλογές ψήφισαν, περίπου, 39.000 από τα 105.000 μέλη του ΤΕΕ) και αφετέρου, να ακούγονται από... ψίθυροι και δυσμενή σχόλια για κλειστά κυκλώματα και αδιαφάνεια έως (off the record) περιέργες ιστορίες για αναθέσεις έργων και μελετών.

3. Το φαινόμενο της εκπροσώπησης ή στελέχωσης επιτροπών, χωρίς αντίστοιχα προσόντα, συνεχίζεται διαχρονικά, σε ορισμένες περιπτώσεις, με χρησιμοποίηση άπειρων συναδέλφων που προορίζονται από τις παρατάξεις για κομματική - συνδικαλιστική ανέλιξη και των φυσικών τέκνων των «μόνιμων» εκπροσώπων - συνδικαλιστών, στενών συνεργατών τους ή επαγγελματικών ή/και πνευματικών τους «παιδιών» ή άλλων ευνοούμενων.

4. Έως πρόσφατα, η εκάστοτε ηγετική ομάδα του ΤΕΕ δημιουργούσε ένα κλειστό κύκλο μηχανικών, οι οποίοι συνήθως έχουν... απεριόριστες ε-

παγγελματικές, συνδικαλιστικές και διανοητικές ικανότητες, απαγορεύοντας -σχεδόν- στους υπόλοιπους (δηλ. στην πλειοψηφία) την πρόσβαση στις δραστηριότητες του ΤΕΕ (ομάδες εργασίας, πραγματογνωμοσύνες, διαιτησίες, εκπροσωπήσεις ή στελέχωση επιτροπών). Θα ήταν ενδιαφέρον και δημοκρατικό η δημοσίευση ετησίως ενός καταλόγου των μηχανικών που δραστηριοποιούνται στις παραπάνω θέσεις (ποιος έκανε τι). Οι εξαγγελίες (στην εκδήλωση για την κοπή της πίτας του 2008) στη δεύτερη θητεία του απερχόμενου Προέδρου του ΤΕΕ, σε συνδυασμό με την πολύ δυσμενή συγκυρία για τον κλάδο, φαίνεται να δημιουργούν περισσότερες ελπίδες στη νέα διοίκηση του ΤΕΕ, που θα εκλεγεί, ελπίζουμε, σύντομα -με την προϋπόθεση συμφωνίας των παρατάξεων- για σημαντικές αλλαγές στον τρόπο επιλογής και στελέχωσης επιτροπών, ομάδων εργασίας και εκπροσωπήσεων, καθώς και ορισμού πραγματογνωμόνων και διαιτητών, που θα συνετέλεσε -εξάλλου- και στη συσπείρωση μεγαλύτερου πλήθους μηχανικών γύρω από το ΤΕΕ. (Ήδη υπήρξαν κάποιες αλλαγές προσώπων, ενώ το μέγιστο πλήθος από 6 εκπροσωπήσεις ανά άτομο το 2007 μειώθηκε σε 5.)

5. Είναι γνωστό, π.χ., ότι σε πολλές Επιστημονικές Επιτροπές ενώ ορίστηκαν εκπρόσωποι των παρατάξεων, ελάχιστα παρακολουθούσαν όλες

* Μηχανολόγος - Ηλεκτρολόγος Μηχανικός ΕΜΠ

τις συνεδριάσεις, ενώ πολλοί ούτε καν εμφανίσθηκαν (χωρίς να αναπληρωθούν επί τριετία!) με αποτέλεσμα, γενικά, πτωχό έργο. Το τυχόν, δε, παραγόμενο έργο οφείλεται στον πατριωτισμό της μειοψηφίας. Εδώ επισημαίνεται ότι πρέπει να αλλάξει η λαϊκίστικη νομοθεσία για την απασχωτική αμοιβή των Επισημονικών Επιτροπών και λοιπών εκπροσωπήσεων (λ.χ. 40 ευρώ ανά συνεδρίαση).

6. Πρέπει, επομένως, να τεθούν οι όροι και οι προϋποθέσεις ώστε, όσο το δυνατόν περισσότεροι και αξιότεροι ενδιαφερόμενοι, να έχουν τη δυνατότητα να ασχοληθούν με τις δραστηριότητες του ΤΕΕ.

7. Οι βασικοί όροι διαφάνει-
ας μπορεί να είναι:

- Η συμμετοχή στις δραστηριότητες του ΤΕΕ είναι δικαίωμα ανάλογο με τα προσόντα και την εμπειρία κάθε μηχανικού, αλλά και υποχρέωση προσφοράς της εμπειρίας του για το συλλογικό καλό, και όχι -κατ' ανάγκη- η επιβράβευση της συνδικαλιστικής του δράσης και η αντίστοιχη προσωπική προβολή, είτε η αντιμετώπιση της υποαπασχόλησης ή της ανεργίας νέων συναδέλφων (που πρέπει να αντιμετωπιστεί διαφορετικά).

- Αξιοκρατική επιλογή από διαπαραταξιακές επιτροπές των πλέον κατάλληλων εκ των ενδιαφερομένων να ασχοληθούν με τις δραστηριότητες του ΤΕΕ, η οποία πρέπει να είναι αντιπροσωπευτική, λαμβανομένου υπόψιν του πλουραλισμού των απόψεων λόγω διαφορετικών θέσεων (λ.χ. για την αντιμετώπιση της μεγέθυνσης των σχημάτων - μελετητικών και εργοληπτικών - με κάθε θυσία, σε βάρος του συνόλου, δίχως διασφάλιση του ισότιμου ανταγωνισμού).

- Πλήρης μελέτη για αξιολόγηση όλων των θεμάτων που απαιτούν τη σύσταση ομάδων

εργασίας, επιτροπών κλπ. (π.χ. με ανοικτή πρόσκληση προς όλους τους μηχανικούς για υποβολή θεμάτων προς επεξεργασία από το ΤΕΕ), με κατάλληλο προγραμματισμό και χρονική κλιμάκωση.

- Αυστηρή απαγόρευση της πολυθεσίας (ουδείς αναντικατάστατος).

- Καθορισμός τακτικών και αναπληρωματικών μελών όλων των επιτροπών και οργάνων, ώστε, σε κάθε περίπτωση, να υπάρχει πάντοτε ο εκπρόσωπος του ΤΕΕ.

- Η αδιαφορία ή η επί μακρόν (λ.χ. τρίμηνο) απουσία μέλους επιτροπής να επιφέρει την αντικατάστασή του (αν υπάρχουν αποδεδειγμένα σοβαροί λόγοι, π.χ., υγείας να μπορεί να επι-

προϊόν (θέσεις για τα επαγγελματικά μας προβλήματα, τεχνικές προδιαγραφές κλπ., καθώς και τεκμηριωμένες απόψεις για μικρά ή μεγαλύτερα θέματα που απασχολούν την κοινωνία). Παράλληλα, εκτός από την παραπάνω γνώση που θα αποκτήσουν οι νεότεροι μηχανικοί, και με την άσκηση του επαγγέλματος συν τω χρόνω, πλέον, με αυξημένη εμπειρία όλο και περισσότεροι μηχανικοί θα γίνουν ικανοί να ασκήσουν πιο σύνθετα καθήκοντα, όπως συμμετοχή σε Επιτροπές Διαγωνισμών, Τεχνικά Συμβούλια, κλπ.

9. Τέλος, για τη διασφάλιση του δημόσιου συμφέροντος, για τις εκπροσωπήσεις του ΤΕΕ σε επιτροπές διαγωνισμών

ποιοτικά (π.χ. εκτός έδρας), θα τυγχάνουν πλήρους υποστήριξης και διευκολύνσεων για την ολοκλήρωση του έργου τους και θα συνεδριάζουν συνεχόμενα (εάν αυτό είναι δυνατόν, διότι συνυπάρχουν επαγγελματικές υποχρεώσεις), σε συγκεκριμένο χώρο μέχρι και την ολοκλήρωση της διαδικασίας (σε διακριτές, βέβαια, φάσεις, διότι μεσολαβούν και οι όποιες πιθανές ενστάσεις). Τα μέλη των επιτροπών θα υπόκεινται σε έλεγχο, «πόθεν έσχες» ενώ η εργασία τους θα αξιολογείται θετικά ή αρνητικά (με αντικειμενικά κριτήρια) ώστε να λαμβάνεται υπόψιν στη σύνταξη των επόμενων καταλόγων. Μέλος που κληρώνεται για να συμμετάσχει σε Επιτροπή, δεν συμμετέχει πάλι σε κλήρωση μέχρι να εξαντληθεί ο κατάλογος (να έχουν κληρωθεί όλοι). Τέλος, να αναρτώνται στο διαδίκτυο τα πρακτικά κάθε συνεδρίασης των (όποιων) επιτροπών και τα τελικά τους πορίσματα, καθώς και τα σχετικά κείμενα που έλαβαν υπόψη (με link)*.

Η συμμετοχή στις δραστηριότητες του ΤΕΕ είναι δικαίωμα ανάλογο με τα προσόντα και την εμπειρία κάθε μηχανικού

στρέφει μετά την άρση του κωλύματος).

- Αν η συμμετοχή των ενδιαφερομένων είναι σημαντική, να εξεταστεί το ενδεχόμενο μείωσης της θητείας, π.χ. ο διπλασιασμός του πλήθους των συμμετεχόντων με 1 θητεία ανά 18 μήνες.

8. Εφόσον θα έχουν συμβεί τα παραπάνω, και εφεξής, όλο και περισσότεροι μηχανικοί θα έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν ενεργά, να επεξεργαστούν και να γνωρίσουν καλύτερα τα θέματα ενδιαφέροντός τους, στο πλαίσιο μιας Ομάδας Εργασίας, Επισημονικής ή Μόνιμης Επιτροπής (η οποία πρέπει να έχει μια ισορροπημένη ηλικιακή σύνθεση, άρα θα συνδυάζει την εμπειρία της μέσης ηλικίας με τον ενθουσιασμό της νεότερης) και θα αρχίσει να παράγεται το ζητούμενο

μελετών και έργων να προβλέπεται η κλήρωση από σώμα ενδιαφερομένων, το μέγιστο δύο ημέρες πριν το διαγωνισμό (ενώ πρέπει να ισχύσει ανάλογο σύστημα επιλογής με κλήρωση από ενδιαφερομένους, αλλά και εξειδικευμένο ανά περίπτωση έργο, κατάλογο μηχανικών Δημοσίου που πρέπει να δημιουργηθεί πανελλαδικά και ο οποίος θα είναι κοινής αποδοχής από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη και θα ανανεώνεται ανά τακτά διαστήματα, π.χ., ανά διετία). Τα μέλη της όποιας επιτροπής θα είναι πλήρως σχετικά με το θέμα (θα περιλαμβάνονται μόνο οι απαραίτητες ειδικότητες, κλπ.), θα αμείβονται πολύ ικανο-

10. Τέλος, υπάρχει και η πρόταση όλες αυτές οι θέσεις (σε ομάδες, επιτροπές) να ανακοινώνονται στο ΕΔ ΤΕΕ και η υποβολή ενδιαφέροντος από τους συναδέλφους να γίνεται ηλεκτρονικά. Μετά ας γίνεται η επιλογή με κλήρωση ή, αν το θέμα είναι σοβαρό, με επιλογή από το αρμόδιο τμήμα του ΤΕΕ, αλλά με κοινοποίηση των κριτηρίων και του σκεπτικού της επιλογής. Απλό, σύντομο και διαφανές. Όταν τελειώνει το έργο της επιτροπής ή ομάδας εργασίας, να είναι υποχρεωτική η ηλεκτρονική δημοσίευση του έργου που παρήγαγαν και της αμοιβής που εισέπραξαν**.

Ευχαριστώ τους συναδέλφους:

* Π. Βασιλόπουλο και Γ. Κυριακόπουλο, Μηχανολόγους Μηχ. ΕΜΠ, για την καθοριστική συμβολή τους στο εδάφιο 9 και

** Φραγκίσκο Τοπαλή, Μηχ/γο-Ηλ/γο Μηχ. ΕΜΠ, για την πρότασή του στο εδάφιο 10